

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta od 14.12.2022. godine imenovana je Komisija za ocjenu master rada pod nazivom *Medijska pismenost u srednjoškolskoj nastavi maternjeg jezika i književnosti*, kandidatkinje Jelene Rojević, Studijski program za srpski jezik i južnoslovenske književnosti, u sljedećem sastavu: prof. dr Sonja Nenezić, članica, doc. dr Marija Mijušković, članica i prof. dr Dušanka Popović, mentorka. Komisija Vijeću Filološkog fakulteta podnosi izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad pod nazivom *Medijska pismenost u srednjoškolskoj nastavi maternjeg jezika i književnosti*, kandidatkinje Jelene Rojević, sadrži 86 stranica i, u skladu s *Pravilima studiranja na master studijama Univerziteta Crne Gore*, počinje apstraktom na maternjem i engleskom jeziku. Nakon apstrakta slijede *Sadržaj rada* i *Uvod*, a zatim poglavlja: *Savremena pismenost, O medijskoj pismenosti, Medijska pismenost i obrazovanje u Crnoj Gori, Empirijsko istraživanje o medijskoj pismenosti – metodologija istraživanja, rezultati i diskusija, Zaključak i Literatura*. Uz glavni tekst rada priložen je *Popis tabela* u radu, kao i prilozi *Anketni upitnik za učenike* i *Anketni upitnik za nastavnike*. Upitnici su korišćeni za prikupljanje podataka o mogućnostima implementacije sadržaja medijske pismenosti u nastavu maternjeg jezika i književnosti u srednjim školama u Crnoj Gori, putem korektne realizacije utvrđenih obrazovno-vaspitnih ishoda i ishoda učenja u aktuelnim predmetnim programima namijenjenim nastavi crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti (2020) i izbornom predmetu *Medijska pismenost* (2009).

U *Uvodu* je dat kratak pregled rada, istaknut značaj medijske pismenosti, kao i onih vrsta pismenosti koje dodatno podržavaju medijsko opismenjavanje i podižu nivo njene funkcionalnosti (digitalna i informaciona pismenost). Takođe, naveden je cilj istraživanja i motivacija za bavljenje ovom problematikom, vrsta istraživanja i način njegove realizacije, te opisan očekivani doprinos navedenoj problematici, kao i mogućnosti za neka naredna istraživanja.

U prvom poglavlju *Savremena pismenost* kandidatkinja razmatra značenje pojma osnovna pismenost, zatim se bavi vizuelnom i emocionalnom pismenošću, s obzirom na njihov značaj za razumijevanje medijske poruke, kao i medija u cjelini.

U drugom poglavlju *O medijskoj pismenosti*, kandidatkinja objašnjava pojam medijske pismenosti i poentira njen značaj. Takođe, razmatra dvije vrste pismenosti veoma bliske medijskoj pismenosti – informacionu i digitalnu pismenost, navodeći sličnosti i razlike među njima.

U trećem poglavlju *Medijska pismenost i obrazovanje u Crnoj Gori* kandidatkinja analizira zastupljenost medijske pismenosti i medijskog obrazovanja u crnogorskom obrazovnom sistemu tj. u formalnom obrazovanju kroz analizu predmetnih programa za izborni predmet *Medijska pismenost* (2009) i *Predmetni program Crnogorski-srpski, bosanski, hrvatski jezik i književnost* (I, II, III i IV razred opšte gimnazije) (2020).

Nakon teorijskog utemeljenja i analize obrazovnog konteksta, posebno predmetnih programa namijenjenih nastavi maternjeg jezika i književnosti u srednjoj školi, slijedi četvrto poglavlje u kojem je predstavljeno empirijsko istraživanje o medijskoj pismenosti, prije svega metodologija istraživanja, zatim dobijeni rezultati i diskusija o njima.

U okviru cjeline *Empirijsko istraživanje o medijskoj pismenosti – metodologija istraživanja, rezultati i diskusija* kandidatkinja je istakla predmet i cilj istraživanja, a zatim navela hipoteze i istraživačka pitanja koja iz hipoteza proizilaze. Slijedi objašnjenje korišćenih metoda i istraživački korpus.

Ističući da nastavnici igraju ključnu ulogu u uvođenju učenika u svijet medija i njegovo razumijevanje, sticanje odgovarajućih znanja, vještina i stavova, tj. medijske kompetencije u okviru koje kritički promišljaju o plasiranim informacijama i postaju obrazovani stvaraoci takvih poruka, autorka ukazuje na značaj njihove spremnosti da se ovom oblašću bave, kao i na važnost da se ispituju njihovi stavovi i mišljenja u odnosu na realizaciju obrazovno-vaspitnih ishoda i sadržaja učenja koji se odnose na medijsku pismenost u samom nastavnom procesu, kako bi se ova oblast mogla svrsishodno unapređivati.

Istraživanje je bilo kvantitativnog tipa, realizovano putem ankete kao metodološkog postupka za prikupljanje kvantitativnih podataka, činjenica i mišljenja i anketnih upitnika, od kojih je jedan bio usmjeren na profesore crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti koji nastavu izvode u srednjim školama, dok je drugi bio namijenjen njihovim učenicima. Obuhvaćene su srednje škole iz južne, centralne i sjeverne regije Crne Gore, s područja Berana, Cetinja, Bara, Podgorice i Nikšića, pa su istraživački korpus činili učenici i nastavnici iz tih škola. Anketni upitnik izrađen je uz pomoć Google forms alata, a rezultati obrađeni u SPSS programu (deskriptiva statistika). Tokom istraživanja i analize rezultata korišćene su i standardne logičke metode (analiza, sinteza, generalizacija, konkretizacija, komparacija, indukcija, dedukcija i dr.).

Rezultati istraživanja, kvantitativni pokazatelji, uglavnom su izloženi putem tabela. Nakon tabelarnog prikaza, rezultati se kratko analiziraju i formiraju zaključci u odnosu na srž postavljenog pitanja.

U cjelini *Zaključak* kandidatkinja navodi da rezultati pokazuju da je ključna hipoteza istraživanja potvrđena, tj. da nastavnici smatraju da aktuelni programi namijenjeni nastavi Crnogorskog-srpskog, bosanskog, hrvatskog jezika i književnosti u gimnazijama i srednjim stručnim školama pružaju ograničene mogućnosti za uvođenje sadržaja iz medijske pismenosti u redovnu nastavu maternjeg jezika i književnosti, te da bi medijske sadržaje trebalo implementirati i putem nastave drugih predmeta. Oni smatraju da posjeduju potrebno znanje i vještine za izvođenje nastave iz ove oblasti, kao i da medijska pismenost nije dovoljno promovisana među učenicima. Za ispitivanu oblast, tj. veću zastupljenost medijske pismenosti i medijske kulture u nastavi, posebno su dragocjeni predlozi i preporuke koje su profesori naveli.

U istoj cjelini ističu se i ključni podaci o učeničkom razumijevanju medijske pismenosti, njihovom korišćenju medija i vremenu provedenom uz medije, kao i njihov odnos prema ovoj problematici. Autorka navodi da dobijeni rezultati mogu biti pokazatelj za unapređenje i korekcije predmetnih programa u smislu načina uključivanja ove problematike u redovnu i izbornu nastavu, kao i unapređenje načina na koji se ova nastava izvodi u srednjim školama.

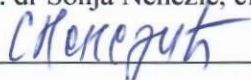
Svojim master radom *Medijska pismenost u srednjoškolskoj nastavi maternjeg jezika i književnosti*, kandidatkinja Jelena Rojević dala je važan doprinos utvrđivanju stanja u o zastupljenosti medijskih sadržaja u predmetnim programima namijenjenim nastavi maternjeg jezika i književnosti u srednjim školama u Crnoj Gori, kao i utvrđivanju odnosa učenika i profesora prema ovoj problematici i time ponudila polazišta za njeno unapređenje.

Imajući u vidu sve navedeno u ovom izvještaju, Komisija predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da izvještaj prihvati i odobri javnu odbranu master rada kandidatkinje Jelene Rojević.

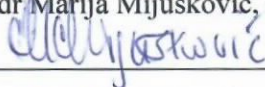
Nikšić, 20. novembar 2023.

KOMISIJA

Prof. dr Sonja Nenezić, članica

Doc. dr Marija Mijušković, članica

Prof. dr Dušanka Popović, mentorka

